

Schrijven – delen – uitwisselen

2

5 à 10'

Leerjaar	1	2	3	4	5	6

Lesfase	Oriëntatie	Instructie (Verwerven)	Inoefening (Verwerken)	Evaluatie Terugblik

Materiaal	Vorbereiding
Blad of werkschrift per leerling	-

Stappenplan

Een stappenplan om uit te hangen in de klas (foto's + uitleg van elke stap) vind je als afzonderlijk document op de website www.cooperatiefleren.be

	Instructie voor de leerlingen	Begeleiding door de leerkracht
1 	Elke leerling schrijft zijn/haar antwoord op. <i>De leerkracht stelt een vraag. Leerling 1 en leerling 2 noteren elk afzonderlijk hun antwoord op de vraag.</i>	<u>Vooraf:</u> Maak heterogene duo's Leg de opdracht uit. <u>Tijdens:</u> Baken bij elke stap de tijd af. Geef een signaal wanneer de tijd om is. Observeer de leerlingen tijdens het delen. Ga bij enkele duo's luisteren.
2 	Leerling 1 en leerling 2 delen hun antwoorden <i>Leerling 1 deelt zijn/haar antwoord mee en licht het toe. Leerling 2 deelt zijn/haar antwoord mee en licht het toe.</i>	<u>Na:</u> Duid enkele leerlingen aan om hun antwoorden met de klas uit te wisselen. Geef feedback. Zowel qua inhoud als proces. <i>Vb: Ik zag dat .. zeer goed luisterden. Je maakte oogcontact, knikte. Ik hoorde enkele goede complimenten:</i> ...
3 	Leerling 1 en leerling 2 overleggen <i>Leerling 1 en leerling 2 overleggen om tot een gezamenlijk antwoord te komen. Hierin zitten eventueel elementen uit de antwoorden van leerling 1 en leerling 2.</i>	<i>.. stelde enkele vragen om meer te weten te komen. Goed gedaan.</i>

Doelen

Mogelijke doelen waaraan je kan werken. Kies er 1.

Deel het doel mee aan de leerlingen. Indien nodig beschrijf je ook het bijpassende gedrag.

Inhoudelijke doelen	Afhankelijk van het leergebied en de leerinhoud	
Samenwerkingsvaardigheden (eindtermen) Legende Eindtermen: SV: sociale vaardigheden M&M: mens en maatschappij NL: Nederlands NL-S: strategieën NL-L: luisteren NL-Sp: spreken	Luisteren naar elkaar (SV 2 ; NL-S 5.2 en 5.3, NL-L 1.3)	Elkaar de gelegenheid geven mee te doen / beurt afwachten (SV 2; M&M 1.7; NL-S 5.2 en 5.3)
	Duidelijk praten zodat de andere je kan verstaan (SV 2; NL-S 5.2 en 5.3)	Reageren op wat een ander zegt (SV 1.6 en 3; M&M 1.1 en 1.4; NL-S 5.2 en 5.3; NL-L 1.9; NL-Sp 2.9)
	Vriendelijk op elkaar reageren (SV 2; M&M 1.4 en 1.7)	De spreker aankijken tijdens het praten (SV 2; M&M 1.7; NL-S 5.2 en 5.3)
Leren leren Legende Eindtermen: LL: leren leren M&M: mens en maatschappij NL: Nederlands NL-Lz: lezen NL-L: luisteren NL-S: strategieën	Kritisch zijn (LL 6)	Zelfstandig werken (LL 6)
	Open houding (LL 6)	Een opdracht/instructie begrijpen (NL-Lz 3.1; NL-L 1.3)

- Controleer of de leerlingen de vraag/opdracht begrijpen. Heb hierbij aandacht voor leerlingen die het hiermee moeilijk hebben. Laat hen de opdracht verwoorden.
- Laat leerlingen die het nodig hebben gebruik maken van informatiebronnen (vb. tafelkaart, neuze-neuzeboekje wiskunde, een tekst, informatiekaart, algoritme, stappenplan ...) om het antwoord te vinden of laat concreet materiaal gebruiken ter ondersteuning.
- Geef bepaalde leerlingen een extra opdracht
- Geef 'sterke' leerlingen een complexere opdracht vb: schetsen in een context/probleemstelling i.p.v. de 'naakte' oefening. Laat deze leerlingen starten. Geef of bespreek vervolgens voor de leerlingen die de rekenoefeningen niet uit de context/probleemstelling kunnen halen, de naakte rekenoefening.
- Laat lln. die het nodig hebben tussenstappen maken.

Didactische duiding

Doordat elke leerling schrijft, is er gelijke deelname en gelijktijdigheid.

Benadruk de positieve wederzijdse afhankelijkheid: *'Zorg dat jullie beiden de oefening straks kunnen uitleggen en hoe je de oplossing kan vinden. Je moet dus niet alleen zorgen dat jij het begrijpt maar ook dat je buur het begrijpt.'* Maak de leerlingen bewust van de meerwaarde van het samenwerken: *'Met twee weet je meer dan alleen en kom je tot meer oplossingen of ontdek je een andere manier om iets op te lossen.'* *'Je leert het meest door iets uit te leggen aan iemand anders.'*

Geef aan dat fouten maken mag. Nadien worden de antwoorden besproken.

Benadruk dat het belangrijk is goed te luisteren en door te vragen waarom iemand dat antwoord geeft.

Variatie:

De leerlingen denken in stap 1 na over hun antwoord maar schrijven het niet op. (= denken- delen – uitwisselen)

Leeractiviteit en voorbeelden

Voor welke leeractiviteit is deze coöperatieve structuur geschikt?

Enkele voorbeelden om te concretiseren en te inspireren.

Leeractiviteit	voorbeelden
Voorkennis opfrissen Inoefenen en automatiseren	<u>Wiskunde:</u> Een oplossing voor een gekregen probleem bedenken. Noem voorwerpen die een kubus zijn. Noem de kenmerken van een vierkant. Is een driehoek een veelhoek of een niet-veelhoek en waarom? Het dubbel van .. Wat is het grootst: $1/3$ of $1/6$ en hoe weet je dat? <u>Nederlands:</u> Lezen/begrijpend lezen Een titel bedenken bij een gelezen verhaal. Een vraag over de tekst vb: Soort tekst?, Wat weet je hier al over? , Wat verwacht je te lezen? Wat is je mening over ..? Wat bedoelt hij/zij met ...? Wat stel je je hierbij voor? Naar wie verwijst het verwijswoord? .. Taalbeschouwing: Wat is het onderwerp/de persoonsvorm, .. van de zin? Woorden bedenken die rijmen op... <u>WO:</u> Wat eet een waterschildpad? Noem de buurgemeenten van Gent. Wat is een oplossing voor het afvalprobleem op school? Wat is je mening over ...?